

Sbd

E libris
gymnasio Mauritano Magdeburgensi
a venerabili
Carolo Funk
theol. doctore et gymnasii directore
a. 1857 hereditate relictis.

G. f. 171.

A. N. Ω.

AD AVDIENDA
IN ACROASI PVBICA
PARADOXA

DE VITIIS PERTVRBATIONIBVSQVE ANIMI
IN VISCERA SVA SAEVIENTIBVS
AKVSMATA

&

ORATIONES *απορροητικαίς*

IUVVENVM HVMANISSIMIS ET PLACIDISSIMIS
MORIBVS

JO. CHRISTIANI MIECKISCH

&

CHRISTIAN. SIGISMVNDI JACOBI,

SAGANO SILESIOIVM,

ACADEMIAS PETITVRORVM,

cras, si DEVS adiuerit, secundum sacra matutina

MAECENATES, LITTERATOS ET LITTERARVM
AMATORES

ea, qua decet humanitate vocat

&

profusionis loco

PETRONII VERBA:

NOLVNT LIBEROS SVOS SEVERA LEGE PROFICERE,
ex veteri Romanorum disciplina

illustrat

Jo. Gottfr. Zeiske,

rector lycei forani & societatis saxonicae
charit. & scientiar. collega.

SORAVIÆ, fanno ROTHIANO.

A 12

* * *

CRuditatis studiorum culpam in parentes confert Petronius, & cæci illos filiorum amoris ac nimia indulgentiæ coarguit. Nimirum cum Agamemnon, quem loquentem inducit Arbiter, dixisset, *doctores necesse habere cum insanientibus furere, & ne soli in scholis relinquatur, dicere, quæ adolescentuli probent, addit: quid ergo est? parentes oburgatione digni sunt, qui nolunt liberos suos seuera lege proficere.* Liceat de Romanis duntaxat agere: id erit securius & inuidiæ minus obnoxium. Seuera ista lex domesticam & scholasticam disciplinam complectitur. De illa auctor dialogi, qui inscriptus est oratores (c. 28.) *suum cuique filium ex casta parente natum non in cella crite nutritis, sed gremio ac sinu matris educatum.* in qua re Plutarchi, Phavorini, Quintiliani, aliorumque testimonia his consentaneæ adducere superuacuum est. *Electam* addit Messalla aliquam maiorem natu propinquam, cuius probatis spectatisque moribus omnis cuiuspiam familia soboles committeretur, coram qua neque dicere fas, quod turpe dictu, neque facere, quod inonestum factu videretur. Quintilianus etiam ad sexum fortioerem refert: *nihilominus, inquires (l. 1. c. 2.) amicum, grauem virum aut fidelem libertum lateri filii sui adiungere (licet) cuius assiduus comitatus etiam illos (præceptores) meliores faciat, qui timebantur: ut nunc de patris, acerbis morum censoribus taceam.* Sed de matronis quoque in sacris exemplo esse possunt sanctissimæ feminae. Lois & Eunice, auia & mater Timothei. Pergit Messalla: *ac non studiâ modo curasque sed remissiones lususque puerorum sanctitate quadam ac verecundia temperabat.* Ut non nisi liberales lusus primæ ætatis concedit Aristoteles; ita de Romanis testem habemus Tullium: *pueris non omnem ludendi licentiam damus, sed eam, quæ ab honestis actionibus non sit aliena.* quod non rectius quam sub oculis honestæ alicuius matronæ aut viri grauis fieri poterat. *Sic Curtium Græcorum, sic Aarcliam Cæsaris, sic Atiam Augusti matrem præfuisse educationibus ac produxisse principes liberos accepimus.* quibus nos iungimus Juliam Procillam Agricolaæ matrem (Tac. c. 4.) & Corelliam Hispanam apud Plinium. (l. 3. ep. 3.) Superest illud: *quæ disciplina ac seueritas eo pertinebat, ut sincera & integra & nullis prauitatibus detorta vnus cuiusque natura toto statim pectore arriperet artes honestas.* Nec dubium est, quin gulæ ac luxuriæ, somno nimio & fastui quæritâ fuerint remedia. Vult sane Seneca de ira (l. 2. c. 21.) *longe ab assentatione pueritiam remoueri, audire verum & timere, maioribus assurgere, exprobrari illi perperam facta.* Hæc disciplina domestica; nec languidior scholastica, ad quam refero, quod pueri prætextati ante lucem scholas frequentarunt, idque non per intervalla aut arbitratu suo, sed assidue & singulis diebus, quamquam ante scholas publice institutas de hippodromo & palæstra vbi reuertissent domum, cincticulo (v. Plaut. Bacchid. 3. 3.) præcincti in sella apud magistrum assiderent. In ipso ludo silentium, modestia, attentionis cura, verbo *hoc age* commendata, in scriptoribus legendis, in antiquitate cognoscenda, in historia reliquisque humanarum artium studiis docendis discendisque diligentia, in rebus perceptis sub acumen stili redigendis perpetuis conatus. Receptum quoque Fabio teste (l. 1. c. 3.) cædi petulantibus, non improbante Chrysippo, notumque est, quid de Orbiliorum ferula prouerbium ferat, quamuis nec ipsi Quintiliano, nec Plutarcho ista acerbitas placeat. Et Reimannus sub calcem idææ systematis antiquitatis literariæ, vbi de disciplina veterum scholastica agit, ex interprete Aristophanis & Hartungii memorabilibus refert, pueros ingenuos aliorum & caparum caulibus, fere ut milites vite centurionis, cæcos olim esse. Omnino, ne mores corrumpere, scholæ seueritas, pudor, castitas constabat. (v. Plin. l. 3. ep. 3.) legebatur magister, cuius sanctitas teneriores annos ab iniuria

cu-

At nunc priusquam septuennis est, si attigas eum manu,
 Extemplo puer pædagogus tabula dirumpit caput.
 Cum patrem adeas postulatam, puero sic dicit pater:
 Noster esto, dum te poteris defendere iniuria.
 Prouocatur pædagogus: cho fenex minimi precii,
 Ne attigas puerum ista causa, quod fecit strenue.
 Je magister quasi lucerna, uncto expretus linteo.
 Iur illinc iure didico. Istocine hic pacto potest
 Inhibere imperium magister, si ipsas primus vapulet?

Sed præstat apud Plautum totam hanc scenam legere, Lydi pædagogi miseriam, Pistocleri mores, Mnesilochi condiscipuli ingenium, Philoxeni patris comitatem noscere. Nos maluimus omnia veterum verbis, quam nostris exprimere, ne quis de nostris temporibus sermonem esse arbitretur. Corrupta tamen disciplina & mores olim corrupti sine dubio sunt, & hodie affectus animi vitium trahunt. Huic rei in schola nostra vt alias occurritur, ita eodem consilio nunc quoque in solenni panegyri de animi perturbationibus carumque stultitia contrarie simul procedenti agemus. Exordietur lat. orat. Jo. Christoph Keppel, Grunberg. Sil. de vitii voluntatis & egritudinis mentis in vniuersum; tum amorem sui reuera odio sui laborare vernacula ostendet Gottlob Frid. Bagemibn, Francof. ad V; at odium Dei odio dignissimum græco sermone accusabit, addito in eam rem meletemate ebraico, Sam Gensichen, Muncheberg. March. Deinde cupiditatem sua vinceta cedere germ. orat, Wolffg. Ebreuereich a Sack, Eq. Crosn. Sil. amorem mundi esse amplexum hostis terretinni lat. orat. Christian. Josephi, Sor; voluptatem incunditati aduersam ferm. germ. Frid. Christian a Buquoy; avaritiam suorum prodigam lat. orat. Heur. Adolph a Sack, Eq. Sil; fastum sui contemporem germ. Christian Gotthold Grosche, Hoyersw. Luf. & inuidia minime omnium intudendum esse carmine heroico lat. Jo. Gottlieb Uffens, Halbau. Luf. docebunt. Spei solæcon oratione germ. complectetur Gottfr. Grossmann, Sommerf. Luf. ac simul spem integram & laudabilem GENEROSISS. Dom. BALTHASARIS ab HEINZENAV, Dynastæ in Petersdorff prædicabit, qui instituta mensa quotidiana atque epulatione optime de schola nostra meritis sperauit, eam rem posteris quoque vsui fore, ac tanti beneficii memoriam conseruatum iri. Timorem absurdum Erdm. Sigism. Heinsius, Sor. lat. orat; idiosyncrasiam sibi ipsi exitio esse Jo. Frid. Bæhm, Beuthen. Sil. carmine germ; amulationem emulatione indignam lat. Georg. Müller, Sommerf. L; indignationem non sine indignatione dimittendam vernacula Jo. Gottlieb Sam. Blochmann, Freystad, Sil; nulli rei magis quam ira irascendum esse lat. Inman. Frid. Candler, Greiffend. Misn. planum facient. De commiseratione vix miseranda germ. Lud. Balb. Lucius, Freystad. Sil; de pudore & pudendo sape & impudenti lat. Jo. Carol. Kitzing, Logau. Crosn; de libertissimo pessimo municipio germ. Wigand Abr. Berchner, Sor; de desperata confidentia conditione lat. Jo. Christian Miecckisch; de deplorandis gaudiis ineptis itidem lat. Christian Sig. Jacobi, verba facient. Quando autem humanissimi adolescentes Miecckisch & Jacobides, qui a prima ætate in schola nostra non sine industria versati moribus ad capienda præcepta mollioribus optimi cuiusque beneuolentiam sibi conciliarunt, iam in academiam se collaturi sunt, ille oratione, hic elegia germanica pietate functi de scena decedent; quibus stadium feliciter emanis gratulabitur carmine eleg. lat. Carol. Gottlob Wieck, Elsterw. Misn. petito de tristitia arborum argumento, idemque auditoribus gratias aget. Abituros piis votis nos quoque profequimur, vt duce DEO vel repulsis vel victis animi *nostrorum*, ad eam, quam sibi proposuerunt, metam suo tempore perueniant! Patronos rei scholasticæ rogo, vt breuissimas oratiunculas benigne audire, & grauem castigatamque disciplinam vel præsentia sua regere, & ceteroquin ne prolabatur alicuius vitio, auctoritate qua decet impedire velint. Sorauia prid. non. aprilis MDCCXXXIX.

78 M 428

Sign. (188) fehlt bzw.
coll. nicht vergeben!

Sb.

1077

R.40

A. N. O.
 AD AVDIENDA
 IN ACROASI PVBLICA
 PARADOXA
 DE VITIIS PERTVRBATIONIBVSQVE ANIMI
 IN VISCERA SVA SAEVIENTIBVS
 AKVSMATA

ORATIONES *ἀποχωρητικὰς*

ANISSIMIS ET PLACIDISSIMIS
 MORIBVS
 TIANI MIECKISCH
 &
 SIGISMVNDI JACOBI,
 NO SILESIORVM,
 IAS PETITVRORVM,
 tuerit, secundum sacra matutina
 TTERATOS ET LITTERARVM
 AMATORES

deceat humanitate vocat
 &
profusionis loco
 TRONII VERBA:
 SVOS SEVERA LEGE PROFICERE,
 Romanorum disciplina
 illustrat

Gottfr. Zeiske,
 ei forani & societatis faxonicae
 rit. & scientiar. collega.

LÆ, stanno ROTHIANO.

